



EMIL WIKSTRÖM 1864–1942

# TAVASTFORUM

FORSSAN, HYVINKÄÄN, HÄMEENLINNAN, JANAKKALAN, RIIHIMÄEN, TOIJALAN JA VALKEAKOSKEN  
POSTIMERKKIKERHOJEN TIEDOTUSLEHTI 2/2014



SUU MAKIAKS – TURENGIN SOKERI



SUOMEN UUTUUSMERKKEJÄ



KANSALLINEN ABOEX 2014 TURUSSA



URHEILUA OLVIN MUSEOSSA



KERHOMME KERÄILIJÖITÄ:  
SEPPO SAARINEN

# Kanta-Hämeen postimerkkikerhot

## Hämeenlinnan Postimerkkikerho ry

Kokoukset ovat parittomien viikkojen tiistait, Luther-talolla, Lukiokatu 1, Hämeenlinna. Ovet avataan noin kello 17 vaihtoa ja kahvia varten. Huutokauppakohteiden kierrättäminen klo 17.30 alkaen. Varsinainen kokous alkaa klo 18:

**Kevätkausi 2014** 22.4., 6.5. ja 20.5.

**Kesäkokous** ti 5.8. Syöksynsuun leirikeskus klo 18

**Syyskausi 2014** 12.8, 26.8, 9.9, 23.9, 7.10, 21.10, 4.11, 18.11, 2.12.

## Forssan Filatelistikerho ry

Kokoukset kerhon kerhuhuoneella Lehmuskatu 1, Forssa, keskiviikkoisin kello 18–21.

**Kevätkausi 2014** 26.3, 9.4, 23.4, 7.5, 21.5.

**Kesäkokous** to 12.6. klo 18– Kansalaisopiston mökki, Opistontie 4 Tammela.

**Syyskausi 2014** 13.8., 27.8., 10.9., 24.9., 8.10., 22.10., 5.11. ja 19.11.

**Joulukokous 2014** 3.12.

## Hyvinkään Postimerkkikerho ry

Kokoukset joka toinen keskiviikko kello 18.30, ovet avataan kello 17.30 kahvin ja merkien vaihdon ja myynnin merkeissä. Kerhoiltojen ohjelma löytyy kerhon internet-sivuilta. Paikka Kaupungintalon kellari vanhalla villatehtaalla Kankurinkatu 6, sisäänkäynti kaupungintalon portaiden oikealla puolella olevasta portaikosta.

**Kevätkausi 2014** 2.4., 16.4., 30.4., 14.5. ja kevätkauden päättäjaiset 28.5.

**Syyskausi 2014** 20.8, 3.9, 17.9, 1.10, 15.10, 29.10, 12.11, 26.11 ja 10.12.

## Janakkalan Postimerkkikerho ry

Kokoukset ovat parittomien viikkojen torstait, ennen kokousta kahvi ja vaihto, ovet avataan noin kello 17. Rastilan kokoukset alkavat klo 18.

**Kevätkausi 2014** Rastilan kylätuvalla 24.4., 8.5. ja 22.5.

**Kesäkokous** Mallinkaisissa torstaina 14.8., sauna lämpimänä klo 15 alkaen.

**Syyskausi 2014** Turengin TB-kahvio 28.8, 11.9, 25.9, 9.10, 23.10, 6.11, 20.11, 4.12.

## Riihimäen Postimerkkeilijät ry

Kokoukset ovat parillisten viikkojen tiistait kello 18, varsinainen kokous alkaa kello 18.30, kokouspaikka kerhon kokoustila, Paloheimonkatu 30, Riihimäki ( käynti talon takapihan las-taussillalta).

**Kevätkausi 2014** 29.4., 13.5. ja 27.5.

**Kesäkokous** Kesijärvellä poliisien mökillä su 27.7. klo 15, opasteet Vähikkälän tieltä Hietalahden tielle.

**Syyskausi 2014** 19.8, 2.9, 16.9, 30.9, 14.10, 28.10, 11.11, 25.11, 9.12.

## Toijalan Postimerkkeilijät ry

**Kerhokokoukset 2014** tammi–toukokuun sekä syys–joulukuun ensimmäisenä arkimaanantaina kello 18 Senioritalon tuvassa osoitteessa Kirkkotori 6, Toijalan torin varrella.

## Valkeakosken Filatelistit ry

Kokoukset ovat parillisten viikkojen torstait klo 18 alkaen. Paikka Ulvajankadun kerhomaja, Kerhomajankatu 1, Valkeakoski, jokaisessa kokouksessa esitelmä filateelisesta aiheesta.

**Syyskausi 2014** 4.9, 18.9, 2.10, 16.10, 30.10, 13.11, 27.11, 11.12.

*Tavastforum-lehti postitetaan näiden kerhojen jäsenille jäsenetuna neljä kertaa vuodessa.*

# Olympiavoittajista postimerkki



Itella Posti Oy julkaisi 3.3.2014 pikavauhtia postimerkin Sotsin olympialaisissa miesten parisprintin voittaneiden Sami Jauhojärven ja Iivo Niskasen kunniaksi. Postimerkissä on Antti Aimo-Koiviston valokuva, joka otettiin Sotsissa palkintojenjaossa. Merkin suunnittelivat Ari Lakaniemi ja Susanna Rumpu.

Postimerkin painosmäärä oli kohtuullisen pieni, 250 000 kappaletta, se maksoi 1,80 euroa kappaalle.





## On tämä vaikeaa...

**P**itkän harkinnan jälkeen päätin liittyä paikalliseen postimerkkikerhoon. Minulla oli kovin epämääräinen kuva kerhojen toimintatavoista ja iltojen sisällöstä. Yksi toiveeni oli, että voisin vaihtamalla kartuttaa kokoelmiani. Eläkeläisellä ei oikein tahdo olla kovin suuria sijoitettavia vararahastoja.

Todellisuus osoittautui sitten vähän toisenlaiseksi. Vaihtotoiminta näytti olevan laimeata, jopa olematonta. Säännölliset huutokaupat ja myyntilaatikat olivatkin se tapa, millä merkkejä ja muuta materiaalia hankitaan. Hiljaa mielessäni protestoin tällaista käytäntöä. Mitä vähemmän rahaa käyttäisin, sen parempi minulle.

Toisin sitten kävi. Nopeasti omaksuin kerhomme systeemit ja kokoelmani alkoivat täydentyä. Kun kerholaisille alkoi kirkastua mitä kaikkea keräilen, on löytynyt yhä enemmän heitä, jotka jatkuvasti tarjoavat materiaalia, josta tietävät minun olevan kiinnostunut.

Vähitellen on löytynyt myös vaihtokumppaneita, joiden kanssa on moniaita kertoja istuttu nokat vastakkain kansioiden ja säiliökirjojen äärellä kerhoiltojen ulkopuolella. Niissä hetkissä on ollut tunnelmaa, kun kumppani on löytänyt täydennystä kokoelmiinsa eikä minulle ole käynyt yhtään huonommin.

Sitä paitsi olisi kovin yksinkertaista minimoida tai ainakin vähentää rahankäyttöään. Myyntilaatikat ja huutokaupat kaipaavat jatkuvasti täydennystä ja kohteita. Voisi siis tienata itse myymällä, mutta kun on näitä vakavia rajoittavia tekijöitä!

On ollut nimittäin kummallisen vaikeata löytää itsestään kauppamiestä tai myyjää. Lieneekö se jokin keräilijän kohtalokas perusvamma? Kaapit ja hyllyt ovat täynnä kaikenlaista materiaalia, mutta mistään ei henno tai kykene luopumaan. Kaikki on niin tärkeää ja ”arvokasta”, että siitä pitää loputtomiin kiinni. Tänä päivänä jo lapsetkin kyselevät, mitä minä tällä kaikella teen ja ovat huolestuneita siitä, mitä he tekevät merkeilleni sinä päivänä, kun aika minusta jättää. Paradoksaalista on, että he kuitenkin tuovat minulle jatkuvasti merkkejä ja postilähetystyksiä itseltään ja sieltä, missä liikkuvat.

Rutinoistani huolimatta on tärkeää, että meillä on monenlaisia vaihtoehtoja keräilyimme toteuttamiseksi. Jokaisella on mahdollisuus ja oikeus valita tapansa omista lähtökohdistaan. Joten jatkakaamme yhdessä mielenkiintoisen harrastuksemme parissa!

Timo Lilja

*Kannessa oikealla ylhäällä nähdään liettualainen postimerkkivihkon kansi, johon on kuvattu karhu Kansallismuseon ovenpielestä, se on yksi Emil Wikströmin teoksista. Muuten kannessa nähdään tämän numeron sisältöä.*

**TAVASTFORUM** NUMERO 2/2014, KOLMAS VUOSIKERTA. ILMESTYY 4 KERTAA VUODESSA  
**JULKAISIJAT:** Hämeenlinnan Postimerkkikerho, Forssan Filatelistikerho, Hyvinkään Postimerkkikerho, Janakkalan Postimerkkikerho, Riihimäen Postimerkkeilijät, Toijalan Postimerkkeilijät ja Valkeakosken Filatelistit. Tavastforum-lehti postitetaan julkaisijakerhojen jäsenille jäsenetuna.

### Toimituskunta

Timo Lilja timo.lilja@pp.inet.fi päätoimittaja  
Heikki Heino, puh. 040 779 8416  
Pauli Ihamäki, pauli.j.ihamaki@gmail.com  
Tuomo Riekkinen, tuomo.riekkinen@pp.inet.fi  
Reijo Myller, reijo.myller@suomi24.fi  
Matti Parkkonen, matti.parkkonen@pp2.inet.fi  
Lauri Poropudas, lauri.poropudas@pp.inet.fi  
Olli Saarinen, ollisaarinen@elisanet.fi  
Seppo Tossavainen, seppo.tossavainen@armas.fi  
Asko Tyvelä, tyvela@kolumbus.fi

**Aineistopäivät** 3/2014 aineisto viimeistään 20.8.2014;  
4/2014 aineisto viimeistään 8.11.2014.

### Painopaikka

Hämeenlinnan Offset-Kolmio Paino Oy

### Taitto

Lauri Poropudas

**Osoitteenmuutokset:** Varstatie 28, 13500 Hämeenlinna  
tai jukka.koljonen@kolumbus.fi

*Toimituksella on oikeus toimittaa ja muuttaa  
kaikkea sille jätettyä aineistoa.*

ISSN-L 2242-7759 ISSN 2242-7759

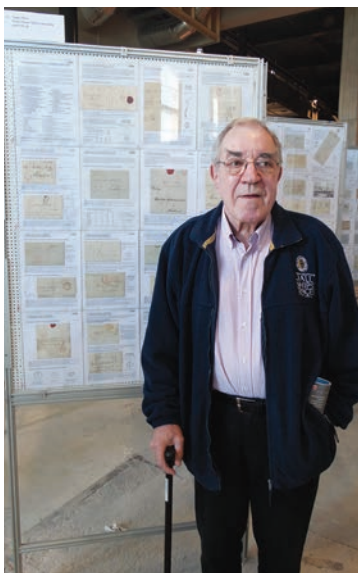
**Ilmoitushinnat:** takakansi 200 €; sisäkannet 1/1 sivu 160 €, ½ sivua 90 €; muut 1/1 sivu 120 €, ½ sivua 60 €

# Kansallinen ABOEX 2014 -näyttely Turussa

Vuoden kansallinen postimerkinäyttely ABOEX 2014 järjestettiin Logomossa Turussa 11.–13.4.2014.

Näyttelyssä oli mukana 96 kilpailuluokan kokoelmaa. Lisäksi nähtiin 10 kokoelmaa tuomari luokassa ja kaksi kutsuttua kokoelmaa. Tuomari luokassa nähtiin mm. näyttelyn ainoa kokoelma, jossa esiteltiin soikiomerkkejä, siis Suomen filatelian perustaa. Näytteillä oli Esa Aaltosen soikio- ja isohampaisten merkkien kokoelma. Kehitys on mennyt tähän suuntaan jo pitkään – on erikoista, että maan ykkösmerkkejä ei enää esitetä näyttelyissä. Minne siis katoavat kaikki huutokaupoissa myydyt ja myytävät ovaalit?

Mestari luokassa nähtiin kaksi Tavastforum-kerholaisten kokoelmaa. Seppo Talvio oli mukana upealla Pohjois-Atlantin höyrylaivapostilla ennen UPU-aikaa (siis ennen 1875) ja Marcus Olli mahtavalla Helsingin kaupunginpostillaan. Suuren palkinnon voitti kuitenkin hieno Allan Pihlin postikort-



*Seppo Talvio mestari luokan kokoelmansa 'North Atlantic Mail by Steamship until UPU' ja Markku Koivuniemi kultaa saaneet kokoelmansa 'Suomen kotkamerkit malli 1901 ja 1911' edessä.*

tikokoelma Saksan keisarikunnan laivastosta – ensi kertaa Suomessa postimerkinäyttelyn suuri palkinto meni postikorttikokoelmalle!



Tavastforum-kerholaisten kokoelmien tulokset on koottu oheen.

Itse näyttelystä voisi poimia esiin muutaman silmiin pistäneen seikan.



*Näyttelybussi lähti Hyvinkäältä ja poimi näyttelyvieraita matkalla Riihimäeltä, Janakkalasta ja Hämeenlinnasta.*

## Tavastforumilaiset ABOEX-näyttelyssä

### Palkintolautakunnan kokoelmat

Esa Aaltonen Suomi, soikio- ja isohampaiset postimerkit  
Ari Muhonen, Finland 1918.

### Mestariluokka

Marcus Olli, Helsinki citypost 1866–1891 (kulta)  
Seppo Talvio, North Atlantic Mail by Steamship until UPU (kulta)

### Perinteisen filatelian luokka

Markku Koivuniemi Suomen kotkamerkit malli 1901 ja 1911: kulta, 85 p  
Kari Tapola, Finland model 1954: suuri vermeil, 84 p

### Postihistorian luokka

Seppo Talvio, North Atlantic Mail Rates until UPU: kulta, 87 p

### Aiheluokka, yhden kehyksen kokoelmat

Ulla Kemppilä, Muumien maailma: 65 p

### Postikorttiluokka

Pauli Ihamäki, Rakkaudesta Heinolaan. Postikorttien kertomaa: suuri vermeil, 83 p

### Avoin luokka

Pauli Ihamäki, Aina valmiina vaikeudet voittaen. Suomen partioliikkeen ensimmäiset kuusi vuosikymmentä: vermeil + kp, 77 p



*Esa Aaltonen esitti ABOEX:in tuomariluokassa soikio- ja isohampaismerkkien kokoelmansa. Se oli ainoa, jossa oli esillä Suomen ensimmäisiä merkkejä, kuten kuvan 10 kop Hämeenlinnan mustemitätöinnillä.*



*Postien ABOEX-leimat.*

Itse näyttelytila – kokoelmat – oli huono: kokoelmat olivat paikoin varsin ahtaasti ja monin paikoin valaistus oli todella surkea: automaattikamera ei pystynyt tarkentamaan kohteisiin. Sen lisäksi vähäinenkin valaistus aiheutti paljon heijastuksia. Tosin postikortit olivat melko hyvin ja tasaisesti valaistut. Myös kauppiaspöytien äärellä olleet valittivat onnettomas- ta valaistuksesta. Logomossa näytti kuitenkin olevan hyvän valaistuksen tilaakin, esimerkiksi ravintolasali – olisiko se sitten riittänyt tai ollut käytettävissä näyttelylle, on toinen asia. Myös näyttelyn tulosten tiedottamisessa oli toivomisen varaa – elämestään digiaikaa.

Hyvin positiivisena asiana näyttelyssä oli runsas yleisö, ainakin lauantaina. Ja ennen kaikkea yleisön ikä- ja sukupuolirakenne. Kokoelmia oli

katsomassa runsaasti nuorta väkeä ja naisia: hieno homma!

### Liittokokous

ABOEX-näyttelyn yhteydessä pidettiin myös Filatelistiliiton liittokokous, jota edelsi keskustelutilaisuus. Siinä palkittiin Vuoden kerhona Kuopion Filatelistiseura.

Liittokokous valitsi liitolle hallituk-

sen. Uudeksi puheenjohtajaksi valittiin Klaus Juvas, joka on jo vuosia kuulunut liiton hallitukseen. Puheenjohtajan tehtävän jätti Ari Muhonen, joka teki töitä liiton ja jäsenkunnan hyväksi hartiavoimin kuuden vuoden ajan. Lämmin kiitos Arille!

Hallitukseen valittiin Petteri Han- nula, Tuomas Juvonen, Ilkka Salonen, Heikki Peltola, Marcus Olli ja Jussi



*Postikorttiluokassa oli mukana Pauli Ihamäen 'Rakkaudesta Heinolaan. Postikorttien kertomaa' -kokoelma, joka sai suuren vermeilin. Kokoelmassa oli paljon kivoja postikortteja, jotka kertovat mm. vilkkaasta elämästä menneisyyden Heinolassa. Tänään ei taida enää löytyä tällaisia wesikelkkaratoja, kuten postikortissa vuodelta 1919.*



Murtosaari. Näistä Olli ja Murtosaari ovat uusia, paitsi että Murtosaarella on taustanaan 2010 päätynyt kuuden vuoden työrupeama liiton hallituksessa. Kuopiolaisen Risto Pitkäsén

hallitusvuodet tulivat täyteen ja hän jäi pois.

Sinänsä liittokokousta luonnehdittiin ”mitättömäksi”, vähän kuin siellä olisi arasteltu puhua. Mutta voihan

olla, että asiat oli hoidettu kunnolla jo etukäteen, jolloin ei ollut oikein puhuttavaakaan? Tosin jotain pientä sanomista oli ollut epäselvyyksistä liiton jäsenrekisterin suhteen.



*Ari Muhonen oli mukana tuomari-luokassa kokoelmallaan, joka kertoo Suomesta vuonna 1918. Kuvassa postikortti tuolta ajalta. Siinä on takana Helsinki 6.3.1918, mutta ei lähtö- tai tuloleimaa. Punaisten taksa 25 p 1.3.1918 – toukokuu 1918. Punaisten sensuurileima ”P.K. Sotavankien Komissaari, Helsinki”.*

## Kuopiosta vuoden kerho

Kuopion Filatelistikerho valittiin siis Vuoden kerhoksi. Valintaperusteina oli mm. kerhon saama myönteinen julkisuus, kerhon toiminnan kehittäminen, yhteistyö muiden kerhojen ja sidosryhmien kanssa, positiivinen ilmapiiri kerhon kokouksissa, järjestetyt tapahtumat (kokoukset, retket, näyttelyt), kerhon näkyminen liiton piirissä, oma julkaisutoiminta, jäsenmäärän kehitys ja liittomaksun maksaneiden osuus.

Lämpimät onnittelut, ”paremmalleen voi aina hävitä”. Samalla voidaan todeta, että Suomen filatelian kerhotoiminnalla ei ole huolten häivää, kun maasta löytyy kerhoja, jotka päihittävät esimerkiksi Turun ja Hämeenlinnan kerhot.

Itse olen katsellut näköalapaikalta (Filatelistin toimittajana) kerhotoimintaa pari vuosikymmentä, mm. vierailut aika monessa kerhossa. Luulin, että Turun ja Hämeenlinnan Postimerkkikerhot olisivat maamme huippua.

Ne järjestävät vuosittain parikin kansallisen tason keräilytapahtumaa plus viiden vuoden välein kansalliset, julkaisevat omaa lehteä, pyörittävät kerhotasolla merkittävää huutokauppaa, niiden kokouksissa pidetään säännöllisesti alustuksia. Molemmilla on ystävyyskerhot ja yhteistyötä niiden kanssa.

Hämeenlinnassa on lisäksi saatu synnytettyä alueellinen yhteistyö, joka on aktivoitunut ja voimistanut kaikkia alueen kerhoja ja synnyttänyt alueellisen lehden. Hämeenlinnassa kerhokokouksiin osallistuu säännöllisesti puolen sataa henkeä ja väkeä sadan kilometrin säteeltä: Helsingistä, Tampereelta, Forssasta jne. Yksi syy osallistumiseen on ollut Hämeenlinnan huutokauppa, toinen kerhon erinomaisen hyvän henki. Niinpä Hämeenlinnan kerhon jäsenmäärä kasvaa koko ajan. Jotakin on Hämeenlinnassa tehty oikein, kun hämeenlinnalaisia on pyydetty opastamaan pääkaupunkiseudun ja vähän muitakin kerhoja toiminnan pyörittämisessä ja aktiivisuuden nostamisessa.

Ylläolevaa ei pidä luulla kateuden tai katkeruuden ilmeukseksi voittajaa kohtaan: minulla ei ole mitään annettavaa tai saatavaa Vuoden kerho -kilpailussa, sen voitoissa tai tappioissa. Toivon vain, että kaikki kilpailivat samoilla säännöillä samassa sarjassa. Jos näin oli, sitäkin suuremmat onnittelut Kuopioon, ja joka tapauksessa Kuopio ansaitsee onnittelut, kun se on onnistunut vireyttämään ja aktivoimaan toimintaansa.

**Lauri Poropudas**



### Historian kiertoa

Oheissa kaksi leimaa Lasse Norteson postileimakoelmasta. Rivileima, Aulanko ja Katalinala, kertoo postipysäkestä, joka oli usein joassakin kaupassa. Niinhän se on taas, varsinaisten postien suhteen ollaan palaamassa 1870-luvun puolivälin tilanteeseen.

## Kerhomme keräilijöitä

# Seppo Saarinen



*Seppo Saarinen on ollut vuosikymmeniä Hämeenlinnan Postimerkkikerhon aktiivi ja keräilijä. Mutta hän on myös monen muun alan aktiivinen toimija, kuten innokas luonnonharrastaja, ornitologi ja matkailuopas.*

**S**eppo Saarinen, Hämeenlinnan Postimerkkikerhon pitkäaikainen johtokunnan jäsen ja sihteeri, pilkuntarkkojen pöytäkirjojen tuottaja eri vuosikymmeniltä, on tällä kertaa esittelyvuorossa. Hän on liittynyt Hämeenlinnan Postimerkkikerhoon 17.10.1972 ja toiminut kerhon sihteerinä vuosina 1974–1987, sekä vuosina 2007–2012, josta osan aikaa yhdessä edesmenneen Terttu Niemen kanssa. Vuonna 2013 hän oli hallituksen

jäsenenä, ja toimi TAVASTFORUM-lehden toimituskunnassa. Lehden perustamisvaiheessa lopulliseksi nimeksi muokkautui nykyinen kolmikokoinen Reijo Siltasen, Seppo Saarisen ja Lauri Poroputaan ehdotus. Postimerkkikerhossa Seppo muistetaan myös monien mielenkiintoisten ja ”kinkkisten” visailujen järjestäjänä. Olavi Sahlbergin vuonna 1982 kerholle suunnittelema viiri numero 11 on luovutettu Sepolle 1986, tällä het-

kellä viirejä on jaettu 64 kappaletta. Ansoistaan yhteisön hyväksi tehdystä työstä on Sepolle myönnetty kullattu hopeinen Pro Philatelia -mitali.

Keskustelussa sihteerikaudelta tuli esiin monta mielenkiintoista muistutusta kerhosta ja kerholaisista eri puheenjohtajakausilta, Olavi Sahlberg vuoteen 1980, Jaakko Honkavaara 1981–1988 ja Ahti Paavola 2007–2012. Vuosina 1972–1992 hän oli näyttelysihteeri viidessä eri kansallisessa näyttelyssä, (Tavastia ja Tavastex).

### Luonnontieteilijä

Seppo Saarinen valmistui luonnontieteiden kandidaatiksi Turun Yliopistosta matemaattisluonnontieteellisestä tiedekunnasta 1965 sekä myöhemmin filosofian kandidaatiksi. Laudaturtyön hän teki eläintieteestä, linnuista ja cum laudet kasvitieteestä ja maantieteestä. Hän on auskultoinut Tampereen Normaalilyseossa. Opettajaura kiilsä silmissä, hän oli tehnyt sijaisuuksia jo opiskeluaikana.

Ylioppilaaksi hän oli päässyt Tampereen Klassillisesta lyseosta. Lamminpäästä kotoisin olevana hän kulki lyseoon ensin Takralla ja sitten kuu-luisalla ”Nyssellä” eli linja-autolla. Rehtorina lyseossa oli Eino Lähtenmäki, joka pelasti Marskin hengen asemalla, asiasta on muistolaatta Tampereen rautatieaseman seinällä. Lyseon äidinkielen opettaja oli Eino Arohonka, joka on ollut huomattava toimija filatelian alalla. Lyseo-ajanaan Seppo otti talteen postimerkkejä, kuten kaikki koulupojat tekivät.

### Yhdistyksiin jo nuorena

Yhdistysihminen Seposta tuli jo lukioaikana, hän oli aktiivinen toimija teinikunnassa, tanssin järjestäjänä jne. Tällöin alkoi myös aktiivinen ura Tampereen Luonnontieteellisessä

yhdistyksessä. Talvikki, Tampereen Kasvitieteellisen yhdistyksen lehti on ilmestynyt 37 vuotta, tähän lehteen Seppo kirjoittelee vieläkin silloin tällöin Sääksmäen alueen kasvillisuudesta. Tampereella asuu edelleenkin Sepon sukulaisia, hän on sisarussarjasta, jossa oli kolme poikaa ja tyttö. Pekka-veljen me tunnemme postimerkkipireistä.

Turun Yliopistossa Seppo kuului aktiivina Satakunta-hämäläiseen osakuntaan, jossa tehtiin kaikenlaista vapaaehtoistyötä toiminnan rahoittamiseksi. Seppo opetti uusille ylioppilaille vanhoja tansseja monta vuotta. Tällöin hän tapasi myös vaimonsa ja tanssiopetus jatkui yhdessä.

Turusta Seppo muutti Lahteen, jossa toimi opettajana vuosina 1963–1972 kahdessa oppikoulussa, Lyseossa ja Salpausselän Yhteiskoulussa, johon Seppo perusti ensimmäisiä oppilaille tarkoitettuja postimerkki-kerhoja. Siitä maksettiin myös palkkaa, hän muistelee.

Seppo toimi tällöin teinikunnan kuraattorina ja jälleen tulee tanssi esiin, tanssikursseja järjestettiin eri koulujen kesken. Teinikunta järjesti Lahden Lyseossa lauantaitansseja, joissa oli enimmillään yli tuhat kävijää. Lyseota kävivät siihen aikaan myös Hannu Massinen ja Pekka Taitto. Luonto- ja lintuharrastukset veivät paljon aikaa, joten opettajan työhön liittyvät kokeiden tarkastukset ja korjaukset hän teki aina molemmin puolin puolen yön.

## Hattulaan

Perhe muutti kahdelta suunnalta Hattulaan vuonna 1972, vaimo oli ollut opettajana Aitoon kotitalouskeskikoulussa, josta hän muutti, ja Seppo Lahdesta. Heillä on kaksi poikaa ja tyttöä, ja näillä yhteensä 9 lastenlasta, poikia ja tyttöjä. Lapsenlapsista vanhin opiskelee parhaillaan Hämeenlinnassa lyseossa.

Seppo on tehnyt elämäntyönsä Hattulassa, hänellä oli biologian ja maantieteen lehtoraatti Parolan Yhteiskou-



*Hämeenlinnan kerhon viime vuoden puheenjohtaja Ahti Paavola muistaa Seppoa, taustalla toinen pitkän linjan vaikuttaja Lasse Nortosuo ja vilahtaapa siellä taustalla Raija Takamäkikin.*

lussa. Kunnan opetuspäällikön tointa hän hoiti 20 vuotta oman toimensa ohella.

Tällöin hän oli myös järjestämässä yhteisiä Vésou-koulutuspäiviä, jotka antoivat paljon työn kehittämiseen, kun koulutoimenjohtajat ja opetuspäälliköt ”vetivät yhtä köyttä”. Kun hän pääsi eläkkeelle, toimi hän vielä sijaisena Lepaalla Ammatti-instituutissa. Lisäksi hän on toiminut seitsemän vuotta v.t. rehtorina Parolan seudun kansalaisopistossa ja vetänyt Hattulassa ja Hämeenlinnassa kansalaisopistojen Eurooppa-kursseja. Hattulasta Hämeenlinnaan perhe muutti seitsemän vuotta sitten.

Hattulan Parolassa perhe asui omakotitalossa, jossa oli noin 80 ruukullista huonekasveja, jotka olivat Sepon vastuulla ja hoidossa, kodissa on nykyin runsaasti viherkasveja, kasvithan puhdistavat hyvin huoneilmaa, Seppo valistaa. Rouva on Sääksmäeltä kotoisin, jossa hänen kotitilansa on edelleen perheen hallussa ja toimii vapaaajan asuntona.

Seppo kuului Hattulassa 16 vuotta kunnanvaltuustoon, sitoutumattomana. Sepolla ei ole koskaan ollut ajokorttia, hän on aina toiminut vaimonsa kartanlukijana. Omat lapset kävivät

samaa koulua missä heidän isänsä oli opettajana. Heillä oli vuodesta toiseen kova selittäminen, että ei lehtori ollut juonut ajokorttiaan.

## Ornitologi

Ornitologi, lintutieteilijä Seppo Saarinen aloitti työn lisäksi harrastuksen lintujen parissa Lahdessa tekemällä lintupönttöjä oppilaiden kanssa, joita sijoitettiin eri puolelle Lahtea. Hän aloitti lintujen rengastamisen rengastamalla tervapääskyjä ammattikoulun ilmanvaihtoputkista. Linnut elävät myös kaupungissa: hänellä on ollut seitsemän linnunpönttöä pienessä lehtikuusipläntissä moottoritien kainalossa ja asuntoyhtiön pihassa kaksi, näistä viime vuonnakin oli vain yksi tyhjä pönttö.

Seppo on ollut 1970-luvulta lähtien kahden kaverinsa kanssa aktiivinen lintujen rengastaja, äskettäin tuli täyteen 50 000 pönttö- ja avopesijälintuja. Hän on omakohtaisesti havainnut täällä yli 200 lintulajia. Hämeenlinna kuuluu Pirkkalan lehtovyöhykkeeseen, joka on lintujen ja kasvillisuuden osalta erittäin rikas. Rengastajilla on ollut Hattulan Tenholan lehdossa ja Sääksmäen Rekolan mailla yhteensä noin 200 linnunpönttöä, joista pää-



asiassa rengastaminen on tapahtunut.

Samoin Suomen Tiedeseuralle tehtäviä pesäkortteja ja niiden yhteenvetoja on tehty näiltä alueilta. Pesäkortteilla seurataan eri lintukantojen vaihtelua. Pesäkorttien täyttäminen edellyttää linnunpesällä käyntiä vähintään neljä kertaa kesässä: selvitetään munien, kuoriutuneiden poikasten ja lopuksi lentoon lähteneiden lukumäärä. Lintujen rengastajia on vähän yli 500 ja pesäkorttien täittäjiä huomattavasti vähemmän.

Seurannassa on ollut esimerkiksi tali-, sini-, kuusi- ja hömötiaisia, pönttöpesijöinä myös käenpiikoja, kottaraisia, leppälintuja ja sieppoja. Avopesijöistä seurannassa ovat olleet mm. kertut, rastaat, rautiainen, punavarpunen, tiltalti ja uunilintu. Seppo on luennoinut linnuista ja järjestänyt 10 vuoden ajan luontokursseja alasteen opettajille.

## Opas

Seppo Saarinen on suorittanut 1985 Opasliiton peruskurssin ja vuonna 1989 Porvoon Matkailuopistossa ammattioppaan tutkinnon. Hän on toiminut vielä viime aikoina seniorioppaana Kanta-Hämeessä ja Hämeenlinnassa. Seppo on ollut 10 vuotta opasyhdistyksen puheenjohtajana. Sepon ainutlaatuinen numeromuisti on tullut esiin meille kaikille, jotka olemme nauttineet mm. opastetuista joulujuhlamatkoista.

Opastamista varten hän on opetellut laajemmin alueen ja maakunnan historian, josta olemme saaneet nauttia myös TAVASTFORUM-lehtemme monissa kartanojutuissa. Vuosien varrella hän on järjestänyt oppaana ja ornitilogina yölaulajaretkiä, joille on lähdetty kello 22.30 kuuntelemaan yölintuja Suomen suvessa. Hän on järjestänyt myös lintujen rengastusretkiä.

Seppo on matkustanut paljon ulkomailla, nimenomaan luonto ja linturetkillä. Haastattelussa tulivat esille matkat niin Etelä-Afrikkaan, Pohjois-Amerikkaan kuin Galapagossaarille, jotka ovat kuuluisia jättiläiskilpikon-

nistaan. Kasviston puolesta erityisen mielenkiintoinen on Kaukasus- vuoristo ja linnustonsa perusteella muiden matkojen lisäksi erikseen keskusteltiin Marokosta ja Egyptistä.

## Postimerkkeilijä

Postimerkit ovat olleet kaiken aikaa mukana tämän monipuolisen luontoystäväen elämässä. Hän on kerännyt luonnollisesti lintu- ja kasviaiheisia postimerkkejä. Lintumerkit ovat kolmessa 64-sivuisessa kansiossa systemaattisessa järjestyksessä. Lintumerkkejä katseltaessa tuli keskustelua niin haarapääskystä kuin sinihaarapääskystä ja eteläafrikkalaisissa klovnikotka-merkistä, jossa on huomattava hammastesiirtymä.

Samoin systemaattisessa järjestyksessä on kasvimerkit kolmessa isossa kansiossa, nyt tutkimme Etelä-Afrikan kansalliskukka proteaa, josta on sarja erilaisia ja erivärisiä käyttömerkkejä. Protea kasvaa mm. Pöytävuorella, jonka maisemiin päästään ketjuhisillä.

Postimerkkeily liittyi vuosien myötä tiiviisti opetustyöhön. Sepolla on paljon kokoelmasivuilla niin kasvi- kuin lintumerkkejäkin, joita hän on käyttänyt jatkuvasti niin koulussa

opetustyössä kuin kansalaisopiston luennoillakin.

Lisäksi hän on kerännyt Hattulan leimoja ja merkkejä maailmalta, kuten Färsearilta. Filateelista materiaalia on myös runsaasti geologiasta ja Lapin astemittausretkikunnasta.

Kodissa kasvit ja lintuaihe on esillä voimakkaasti, koriste-esineinä on Iitalan lasilintuja, Ahvenanmaan lintuja, niin Oiva Toikan kuin muiden tekijöidenkin. Esillä on myös Kuhmalahden pappilan isännän Teemu Luodon töitä. Keskustelimme myös maailmanlaajuisesti tunnetun kirkkonummelaisen haukkatutkijan ja -piirtäjän Dick Forsmanin Sääksisäätiölle tekemästä numeroidusta grafiikasta, joka oli kunniapaikalla seinällä.

Kirjat ovat Sepolle hyvin rakkaita, niitä on pitkät seinänvierihyllyt täynnä. Aikaisemmin mainittiin Seppo Saarinen ahkerana yhdistysihmisenä, tästä on merkinä pitkä rivi huomionosoituksina saatuja viirejä.

Seppo Saarinen on perusteellisuuden ja ahkeruuden perikuva, joka on taitavalla tavalla sitonut elämän sisälöksi työn, harrastukset sekä kiinnostuksen luontoon.

**Asko Tyvelä**

## Gösta 85 vuotta



*Pitkäaikainen ja uskollinen kerholaisemme Gösta Salonen täytti 85 vuotta 7.4. Seuraavan päivän kerhoillassa nautimme täytekakkukahvit hänen kunniaksensa ja puheenjohtajamme Olli Aalto muisti häntä pienellä kerhon lahjalla.*

# Turengin Sokeritehdas Oy

**K**alevalan päivä on yleinen liputuspäivä. Se oli myös Turengin sokeritehtaan merkkipäivä, sillä tuona samaisena päivänä 28.2.1948 alkoi tehtaan ensimmäinen käyntikausi, ja ensimmäiset uudissokerit maistuivatkin varmasti makealta. Tapahtumaa juhlistettiinkin sitten vuosittain koko henkilökunnan kesken käymällä usean linja-auton jonona teatterimatkoilla lähikaupungeissa.

Ennen ensimmäisten sokerikiteiden syntymistä Turengissa oli aikaa kulunut vuosia ja moninaisia hankaluuksia oli ollut voitettava, ennen kuin merkittävä tehdas saatiin Janakkalan kuntaan.

Kun vuonna 1919 alkoi sokeritehtaan toiminta Salossa, asetettiin tavoitteeksi toisenkin sokerijuurikasta hyödyntävän tehtaan saaminen maamme. Ensimmäisen maailmansodan aiheuttama pulakausi mielessä haluttiin näin osaltaan nostaa elintarvikkeiden omavaraisuutta. Heinäkuussa 1919 kulkikin asiantuntijaryhmä etsimässä sopivaa paikkaa toiselle tehtaalte Etelä-Suomesta. Kohteena olivat rautatieasemaseudut ja Vanajaveden rannat Leppäkoskelta Viialaan asti.

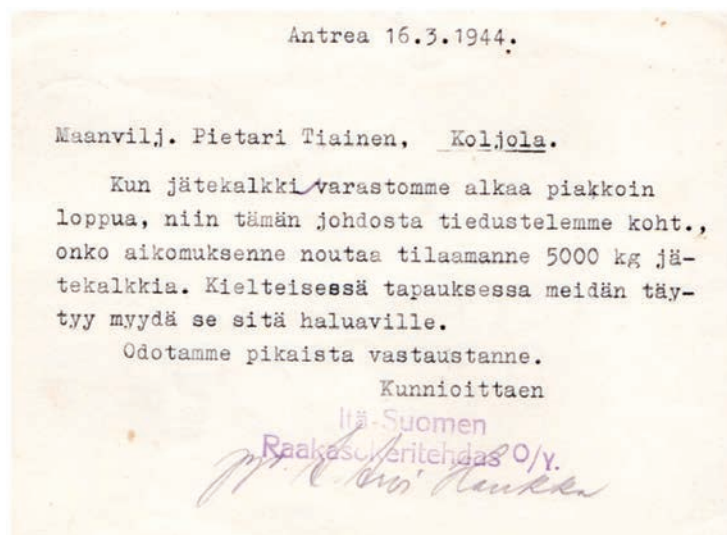


TURENGIN SOKERITEHDAS OY



Viipurin läänissä oltiin myös kiinnostuneita oman alueen sokeritehtaasta. Siellä oli aloitettu sokerijuurikkaan viljelykokeilut. Itä-Suomen Raakasokeritehdas oy:n perustava kokous

pidettiin Viipurissa 1928. Yhtiö rakensi sokeritehtaan Antrean pitäjään ja toimintakuntoon se saatiin lokakuussa 1938. Uuden tehtaan toisen käyntikauden aikana syttyi talvisota ja rauhan-



Vielä maaliskuussa 1944 kaupattiin maanparannusainetta viljelijöille.





*Kirje postitettu Forssaan 16.4.1947 ennen tehtaan käynnistystä.*

teossa tehdas jäi luovutetulle alueelle.

### Toinen tehdas turvalliseen sisämaahan

Talvisodan jälkeen perustettiin Riihimäellä 29.7.1940 Hämeen – Uudenmaan Sokeritehdas Oy. Sen ensimmäisenä tehtävänä oli tehtaan perustamispaikan valinta. Ehdolla olivat mm. Hämeenlinna, Turenki, Leppäkoski ja Hausjärvi. Johtokunta päätyi 12.11.1940 ehdottamaan, että tehdas rakennetaan Turenkiin Janakkalan kunnan tarjoamalle 52 hehtaarin suuruiselle alueelle.

Alkoi tehtaan rakennesuunnittelu ja tarvittavien tuotantokoneiden hankinta. Sokeriteollisuuden käyttämien laitteistojen vahvoja toimittajia oli Saksassa ja Tshekkoslovakiassa. Pääkoneistot päätettiin tilata Saksasta. Maschinenfabrik Buckau R. Wolf

Magdenburgista oli toimittanut jo aikaisemmin vastaavat koneistot myös Antrean sokeritehtaalle.

Saksalaiset ehdotivat lähettää elokuussa 1942 vain osan Turenkin tilauksesta, sillä sotatoimet ja raaka-aineiden säännöstely haittasivat toimituksia. Saapunut laitteisto (yli 400 tn) jouduttiin varastoimaan Turengissa viljavaraston hiekkakuopalle.

Uusi viivästys Turenkin kohdalla tuli eteen, kun alkoi jatkosota. Takaisin vallatun Antrean sokeritehtaan rakennukset olivat kunnossa, mutta koneistot olivat osittain vaurioituneet. Lähes ehjän tehtaan saaminen toimintakuntoon oli saksalaisen Buckaun ensisijaisena tavoitteena elokuussa 1943.

Kun sotatoimet Karjalassa syksyllä 1944 päättyivät, jouduttiin tehdas jättämään jo toisen kerran, täysin toimin-

takelpoisena Neuvostoliitolle.

Saksalaisten toimitusvaikeudet pyrittiin korvaamaan Skodan tehtaiden toimituksilla. Tässä onnistuttiinkin ja lokakuussa 1946 allekirjoitettiin kauppasopimus. Hankaluutena oli sovittaa yhteen kahden maan erilaiset tuotantokoneet. Tilannetta kuvaa hyvin Skodan tehtaiden kirje 1.8.1941: ”Valitettavasti eivät tehtaamme juuri sodan jälkeen voi täyttää kaikkia toivomuksia. Useat ammattimiehet ja työtoverit eivät ole palanneet sodasta. Toimitusajat ovat pidentyneet. On puute koulutetuista ammattimiehistä suunnittelupuolella. Uusia konstruktioita ei voida tehdä ja vain valmiiksi suunniteltuja voidaan toimittaa”.

Sota-aika viivästytti ja haittasi myös kaikkea toimintaa maassamme. Turengissakin rakennustyöt olivat



*Mainostoimiston ehdotuksia sokeripussin ulkonäköön:*

*Sokeripusseja tuotannon alkutaipaleelta.*

vielä vuonna 1944 vasta alkamassa. Oli saatu lupa rakentaa pistoraide tulevan tehtaan alueelle. Puute oli kuitenkin työvoimasta. Vasta toisella anomuksella saatiin lupa pitää samanaikaisesti enintään 35 työntekijää. Ehtona oli, että nämä eivät saaneet olla työkuuntoisuusluokkaan 1. kuuluvia 18–54 -vuotiaita miehiä.

## Laurilan koetila

Tehtaan raaka-aineen saatavuuden ja laadun varmistamiseksi teki viljelytoimisto laajoja kasvututkimuksia. Viljelijöiden neuvonta ja juurikkaiden tarkka kasvuseuranta edellyttivät oman viljelyalueen tarvetta. Tähän tarkoitukseen sai tehdas ostaa 1968 Janakkalan pitäjän Rastilan kylästä kaksi toisiinsa rajoittuvaa talonpöytämaata Lemolan ja Laurilan. Peltoa oli niillä yhteensä 48 hehtaaria. Näin saatiin paikka, jonka sijainti oli hyvä, sillä matkaa sokeritehtaalta Laurilan koetilalle oli noin 6 kilometriä.

Nykyisin on tilan päärakennus Janakkalan kunnan omistuksessa ja Rastilan kylätoimikunnalle vuorattu, joka on sen kunnostanut hyväksi kokouspaikaksi ja moniin tarkoituksiin sopivaksi. Janakkalan postimerkkikerhokin kokoontuu talolla, viihtyen vanhan maalaistalon, tilavassa ja valoisassa hirsiseinäisessä, tuvassa.

## Konepaja

Turvataksaan tehtaan häiriöttömän toiminnan, tarvittiin tehtaan vuosi- ja käyntikauden korjauksiin myös konepaja. Tätä perusteltiin välttämättömänä, sillä ”käyntikautena ei saa tulla pidempiä pysähdystaukoja, koska niistä voisi aiheutua arvaamattomia vahinkoja juurikkaiden paleltumisen ja pilaantumisen takia.” Konepajan tarpeellisuutta perusteltiin myös, että ”konepajan työväellä olisi työtä ympäri vuoden ja että juurikkaanviljelijät saisivat laadukkaita ja edullisia työvälineitä.”

Sotakorvaustöiden takia oli maassa puutetta valimokapasiteetista. Pieni valimo aloitti toiminnan 1947 alussa.



Otso2 veturi Suomen rautatiemuseossa Hyvinkäällä.

Tuotteina olivat valuosat maatalouskoneisiin, muuripadat ja viemärikäivojen kannet. Alihankintana oli Valmet Oy:lle sotakorvaustoimituksiin mm. vaihdelaatikkojen runkoja.

Päätuotteiksi muodostuivat erilaiset TUME-maatalouskoneet, joita 1950-luvulta lähtien on Turengissa valmistettu tuhansia sekä vientiin, että kotimaan tarpeisiin.







Konepajan korkeatasoinen koneisto ja erityisosaaminen mahdollistivat myös varsin vaatvienkin tuotteiden valmistuksen. 1960-luvulla valmistettiin 72 vaihtoveturia teollisuuden ja VR:n täyttöön.

Saadakseen myös omaan käyttöön tarpeellisen veturin, päätettiin tehdä kaikkia osia yksi ylimääräinen, vaikka rahaa siihen ei edes varattu. Tuo hyvin palvellut vetojuhta on nykyisin nähtävänä Hyvinkäällä Suomen Rautatiemuseossa, johon se sittemmin lahjoitettiin.

Pienoispaperikoneita toimitettiin Neuvostoliittoon, Tervekoski Oy:lle, Enso Gutzeit Oy:lle ja Keskuslaboratorio Oy:lle Otaniemeen.

Karjatiloilille valmistettiin jäähdytyslaitteilla varustettuja säiliöitä maidon keräilyyn. Myös kokonaisen Xylitolitehtaan toimitus haponkestävästä teräksestä Yhdysvaltoihin Xyrofin Ltd:lle, amerikkalaisten standardien

vaatimusten mukaisena, oli vaativa projekti vuonna 1979.

Konepajan yhteydessä oli myös puuverstas monipuolisine koneineen ja puunkuivauslaitteineen. Tuotteet olivat etupäässä erikoistilauksia, mutta sarjatuotantona valmistettiin myös laadukkaita elementtisaunoja sisätiloihin. Vientimaina olivat Saksa ja erityisesti Sveitsin vaativat markkinat.

Työnantajana Turengin Sokeritehdas oy oli varsin merkittävä Janakkalan kunnassa. Yhtiöllä oli henkilökunnan käytössä työsuhteasuntoja runsaat 120 asuinhuoneistoa. Moni oli tullut yhtiöön aivan nuorena ja palveli yhtiötä sen lopettamiseen asti. Myös siirtoväki oli saanut turvatun toimeentulon yhtiön palveluksessa tai juurikkaan viljelijänä. Olihan Janakkalaan ja lähiseudulle sijoitettuna runsaasti Antreasta tulleita. Heillä oli tullessaan sokerialan ammattitaitoa ja halu jatkaa

maanviljelystä tutun sokerijuurikkaan parissa.

## Sokeriteollisuus yhdistetään

Kolmen juurikkassokeritehtaan fuusio Suomen Sokeri Oy:ksi tapahtui 31.5.1980. Fuusion seurauksena poistui itsenäisen Turengin Sokeritehdas Oy:n nimi ja tehtaalle tuli uusi tunnus, kuvassa.

Sokeritehtaan toiminta Turengissa päättyi lopullisesti vuonna 1998. Tuotantokoneet purettiin ja myytiin ulkomaille. Tehdasrakennukset ja työsuhteasunnot saivat uudet omistajat.

**Matti Parkkonen**

### Lähde:

*Turengin Sokeritehdas Oy 1940 – 1980, Erkki Rytsä*  
Wikipedia  
*Omat kokoelmat*

## Tulevia tapahtumia

### HUHTIKUU 2014

HÄMEENLINNA, Antiikki-, ja keräilymarkkinat 26.–27.4.2014 Hämeenkaari, Hämeensaarenti 3. Avoinna yleisölle klo 10–16. Lisätietoja Hämeenlinnan Laatumessut, Hannu Tienhaara puh. 050 525 7464, laatumessut@laatumessut.com

### TOUKOKUU 2014

TAMPERE: Tampereen seudun keräilytapaaminen 8.5. klo 18, Tampere, Postimuseo, Häkiläpolku 3. (Suomen Postikorttilyhdistys Apollo)

### KESÄKUUN 2014

IITTALA: Suvikortin päivä 7.6. klo 09-15, Lasitehtaanmäki (Suomen Postikorttilyhdistys Apollo)

### ELOKUUN 2014

HÄMEENLINNA, Antiikki-, ja keräilymarkkinat 23.–24.8.2014 Hämeenkaari, Hämeensaarenti 3. Avoinna yleisölle klo 10–16. Lisätietoja Hämeenlinnan Laatumessut laatumessut@laatumessut.com

### SYYSKUU 2014.

HÄMEENLINNA, Postikorttiparatiisi 13.9. klo 10-16, Verkatehdas (Suomen Postikorttilyhdistys Apollo, Hämeenlinnan Postimerkkikerho, Paletti)

### MARRASKUU 2014

FORSSA: Syksyn vaihtopäivä 1.11. Järjestöjentalo.

# Emil Wikströmin syntymästä 150 vuotta

**K**uvanveistäjä Emil Wikström syntyi 13.4.1864 Turussa. Hän kuuluu Suomen taide-elämän suuriin nimiin. Nuori taiteilija etsi sopivaa kodin ja ateljeen paikkaa ja löysi sen Vanajaveteen työntyvistä Lovenkärjestä, joka myöhemmin sai nimekseen Visavuori. Vuonna 1893 Wikström tuli Visavuoreen ja rakensi sinne upean taiteilijakodin, joka nykyisin toimii museona.

Visavuoren rakentamisessa oli monenlaisia vastuksia mm. tuli tuhoisi ensimmäisen ateljeekodin jo 1896, mutta sinnikkäästi hän jatkoi Visavuoren rakentamista ja siitä muodostui vuosien saatossa eräs merkittävimmistä taiteilijakodeista koko valtakunnassa. Emil Wikström kuoli 26.9.1942.

Emil Wikströmin taideteoksia on kuvattuna postimerkeillä runsaasti. Taitaa olla niin, että kuvanveistäjistä vain Wäinö Aaltonen teokset yltävät Wikströmin edelle postimerkkien lukumäärässä. Oma lukunsa kuvataiteilijoista on tietenkin Tove Jansson ja Muumit.

Ensimmäinen Wikströmin teos postimerkillä ilmestyi jo vuonna 1938. Se on Helsingin rautatieaseman lyhdynkannattelijat, joka on päässyt Posti 300 vuotta merkille kuin vahingossa. Samainen kuva-aihe ilmestyi käytösarjan kuvamerkinä lukuisina eri väreinä ja postimaksuarvoina. Lyhdynkannattelijat ovat päässeet myöhemminkin postimerkeille ja postileimoille. Vuonna 1971 ilmestyneessä Helsingin rautatieasemaa kuvaavassa merkissä Wikströmin lyhdynkannattelijat ovat upeasti esillä, Tästä merkistä on tehty vuonna 1982 hieno maksimikortti, joten postileimaankin lyhdynkannattelijat ovat päässeet. Vuonna 1990 joulumerkkien ilmestyessä järjestetyssä Suomi-Venäjä yhteisnäyttelyssä erikoisleimassa oli myös kuvattuna lyhdynkannattelijat. Filatelia 93 näyttelyn leimassa on nähtävissä häivähdys lyhdynkannatteliijoista ja



*Pääposti, taustalla rautatieasema ja lyhdynkannattelijat.*

Rautatieasemalla käytössä olleessa erikoisleimassa olivat lyhdynkannattelijat mukana. Rautateiden 150-vuotis postimerkkivihon alimmassa merkissä on myös lyhdynkannattelijat. Aikanaan Unkarissa ilmestyi postimerkki, jossa on kuvattuna Helsingin rautatieasema. Hyvällä mielikuvituksella voi siinäkin merkissä nähdä nuo kiviset lyhdynkannattelijat.

Kansallismuseon portaita vartioi Wikströmin graniittikarhu. Kun katsoo hyvin tarkkaan Kansallismuse-

on postimerkkiä näkee tuon karhun. Lisäksi Taiteiden yön postileimassa vuonna 2010 näkyy tuo karhu. Maksimikortti vuodelta 1982 tuo karhun näkyviin sekä kortilla, leimalla että tietenkin postimerkillä. Vuonna 2005 Latvian posti yllätti ja julkaisi Helsingissä olleen postimerkinäyttelyn kunniaksi postimerkkivihkon, jonka kannessa komeilee Kansallismuseon graniittikarhu.

Snellmanin patsas Suomen pankin edustalla on myös Wikströmin muo-

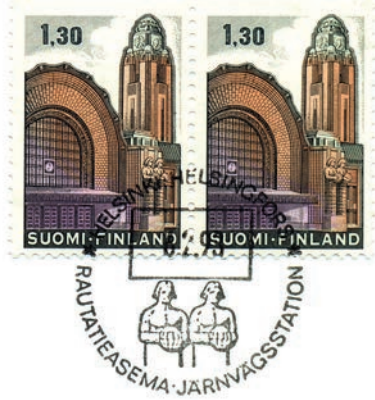


*Lyhdynkannattelijat maksimikortti.*





Lyhdynkannattelijat erilaisilla postileimoilla ja Unkarin postimerkki, jossa Helsingin rautatieasema. Alla Lyhdynkantaja postimerkkivihkon kannessa.



Taiteiden yön leimassa on karhu.

vailema. Tuo kuvapatsas on päässyt kahdenkin postimerkin kuva-aiheeksi nimittäin Suomen pankki 150-vuotta ja Snellman 150-vuotta merkeille.

Suomen suurin yhtenäinen pronssiin valettu taideteos on Säätytalon otsikkofriisi. Kansanedustuslaitos 100-vuotta merkillä tuo suurikokoinen taideteos on näkyvillä.

Visavuoren museon postileimassa on kuvattuna Visavuoren päärakennus. Visavuoren suunnitteli pääosin Emil Wikström itse, joten tämäkin leima kuuluu tähän samaan sarjaan. Leiman on muuten suunnitellut Kari Suomalainen, joka oli Wikströmin tyttären poika. Eräs postimerkki liittyy Visavuoreen. Se on Mikael Agricolan patsasta kuvaava merkki vuodelta 1982. Sen on muovailnut Oskari Jau-



Latvian postimerkkivihkon kansi. Se julkaistiin Postimerkkimesujen johdosta, tai ainakin oli siellä myynnissä. Vihkon kannessa on Kansallismuseon lisäksi näkymä Helsingin Kauppatorilta joskus 1900-luvun alussa, taustalla Uspenskin katedraali.



hiainen. Jauhiainen käytti Visavuoren ateljeeta työhuoneenaan patsasta muo-  
vaillessaan ja hän käytti Kari Suoma-  
laisen käsiä Agricolan käsien mallina.

Tervetuloa Visavuoreen Emil Wik-  
strömin juhluvuonna. Juhlavuoden  
tapahtumien suojelijana on tasavallan  
presidentin puoliso Jenni Haukio.

### Heikki Heino

*Kirjoittaja on Valkeakosken Filatelis-  
tien puheenjohtaja, joka on syntynyt  
samasta kylästä eli Tarttilasta, jossa  
Visavuoren museo sijaitsee.*



Visavuoren leima.

*Kansallismuseon graniittikarhu  
maksimikortti ja Kansallismuseo-  
erikoismerkin ensipäivänkuori.*



Karhu - Björn - Bear  
Emil Wikström 1909



Snellman ja Suomen pankki.



*Säätytalo-postimerkki ja  
Säätytalon otsikkofriisi  
postikortissa ja valoku-  
vassa.*





## Lahtelaiset Hämeenlinnassa

Lahden postimerkkikerhon jäsenet olivat 25.3. Hämeenlinnalaisten vieraina. Kerhoillassa oli mukana lähes 90 henkilöä, joista lahtelaisia 23.

Illan esitelmän piti Hannu Kaskela englantilaiseen filateliaan liittyen.

Huutokauppa oli massiivinen 280:llä kohteellaan. 75 prosenttia kohteista myytiin 51:lle ostajalle. Rahallinen tulos oli kaikkien aikojen paras kerhohuutokaupan historiassa kerhossamme – 1858 euroa.



*Kerhojen puheenjohtajat, Pekka Taitto ja Olli Aalto. Alla kuva alustuksesta, Hannu Kaskela kertoo englantilaisesta filateliasta. Alla vasemmalla kokousyleisöä.*



## Tom of Finland saa syyskuussa omat postimerkit

Itella Postilta tulee syys-lokakuussa 2014 myyntiin seitsemän postimerkkijulkaisua, joissa on yhteensä 33 erillistä postimerkkiä. Uutuusmerkkien aiheita ovat muun muassa Tom of Finlandin miespiirroset, Urpo Martikaisen maalaamat syksyiset pihanäkymät ja Jaakko Tähtien valokuvat suomalaisista silloista. Muita loppuvuoden merkkien aiheita ovat taivaan merkit ja suomalaisen arjen muutos – joulua unohtamatta.

### Itsetietoista ja ylpeää homoerotiikkaa

Postimerkkisyksyn aloittavat 8.9. julkaistavat merkit Tom of Finlandista, jota pidetään yhtenä Suomen tunnetuimmista kuvataiteilijoista maailmalla. Hänen korostetun maskuliiniset homoeroottiset piirroksensa ovat nousseet omissa tyylilajissaan ikoniseen asemaan ja vaikuttaneet mm. popkulttuuriin ja muotiin. Teoksissaan Tom of Finland hyödynsi alakulttuureille tyypillistä itseironiaa ja



huumoria.

Tom of Finland ehti tehdä uransa aikana yli 3 500 piirrosta. Postimerkkiarkkiin päätyneet kaksi piirrosta ovat valinneet merkin suunnitellut graafikko Timo Berry ja Susanna Luoto, joka edustaa Los Angelesissa toimivaa Tom of Finlandin nimeä kantavaa säätiötä Suomessa.

Postimerkkiarkin piirroset esittele-

vät tekijälleen tyypillisiä voimakkaita ja itsetietoisia mieshahmoja.

Taiteilija Tom of Finland oli Touko Laaksonen (1920–1991), jonka henkilökuva laajentaa Postimuseossa 6.9. avautuva näyttely Salaisuuksin suljettu – kirjeiden Tom of Finland. Näyttelyssä esitellään Laaksonen vilkasta kirjeenvaihtoa aina 1940-luvun alusta kuolinvuoteen 1991 saakka. Näyttely on esillä museokeskus Vapriikissa Tampereella syyskuussa avattavassa uudessa Postimuseossa 29.3.2015 saakka.

### Syksyisiä pihapiirejä

Itella Posti Oy:n julkaisemat perinteiset syysaiheiset postimerkit kuvaavat tällä kertaa nostalgisia suomalaisia pihapiirejä mm. Mikkeliissä. Postimerkkien taustalla on tv-utisankkurinakin tunnettu Urpo Martikainen, jonka maalaamiin akvarelleihin merkit perustuvat. Luottokorttikokoisessa tarravikossa on neljä 1. luokan postimerkkiä.

## Alkuvuoden keräilytapahtumia Reiskan kamerasta

### Porvoo 22.2.

Kansaa oli liikkeellä aurinkoisessa Porvoossa entiseen tapaan kohtalaisesti, ei ihan tungokseen asti.

Puoli yhden maissa sitten hiljjeni, liekö ollut jotkin kisat töllöttimestä tulossa, kun porukka häipyi. Lopupäivä olikin sitten kauppiailta aikaa turista keskenään.

*Porvoossa oli ensin kansaa kohtalaisesti, Karuvaara pöydän takana...*

*... mutta sitten olikin aika hiljaista, "mihinä ne porukat on" – Kallella oli aikaa tuuletella okulaareitaan, ja Soilia naurattaa.*



### Harjula 9.3.

Perinteinen, takavuosien huomattava Järvenpäässä järjestettävä Harjula-tapahtuma – nimi tulee tapahtumapaikasta, Harjulan koulusta – on hiipunut vuosien mittaan puoleen siitä mitä se oli, sanotaan nyt vaikka kymmenen vuotta sitten. Silloin oli tupa täynnä tungokseen asti. Nyt kauppiaita taisi olla alle kymmenen.

Jonkin verran oli ostaviakin asiakkaita ohikävelijöiden joukossa. Harjulassa on aina ollut pienimuotoinen näyttely. Niin oli nytkin, ja näyttelyssä oli mukana mm. Mauri Kennin Sotilaslentopostikokoelma.

Jottai pittäis tehdä, että Harjula lähtis nousuun, mutta mitä?

*"Täällä se piti olla ... nyt tais kyllä käydä niin, että se jäi kotia", varmaan tuttu lause monelle asiakkaalle. Kari Lindholm kuvassa.*







*Mauri Kenni esittelee Sotilaslentopostikokoelmaansa ja Hannu Elo ja Markku Koivuniemi vaihtavat kuulumisia*

### **Riihimäki 16.3.**

Sunnuntaiamu valkeni kylmänä ja koleana, taisi olla pakkasen puolella, siitä huolimatta kansaa oli runsaasti liikkeellä heti aamusta, Tamperetta myöten. Aamupäivällä oli väkeä oikein tungokseen asti ja vilskettä

riitti koko päivän. Väkeä oli eniten tähän mennessä olleista Riihimäen keräilytapahtumista.

Kauppiaita oli parikymmentä ja suurin osa oli tyytyväisiä päivän saldoon.

Karin ja Sepon hoitaman keittiön monipuolinen tarjonta alkaa olla jo varmaan maan kuulu, niin kuin oli aikanaan Olivia Axenin Riihimäen asemaravintolan tarjonta maan kuulu, ei kehuta enempää.



*Näkymä saliin Reijo Uusi-Eskolan pöydän takaa. Antti Virtanen Tervakoskelta etualalla tutkimassa korttitarjontaa, ja harmaaparta Eero Hellsten seisomassa kuvan keskellä pöytänsä takana.*



*Kari Laakso tutkii taiteilijakortteja Olli Saarisen laatikoista. Antti Virtanen vaimonsa kera tekemässä korttilöytöjä/hankintoja Olli Saarisen runsaasta ja monipuolisesta korttivalikoimasta.*

# Urheilua Olvin Postimerkkimuseossa

**O**lvi Oy perusti muutama vuosi sitten postimerkkimuseon omaa tuotantoaan ja historiaansa esittelevän museonsa yhteyteen. Iisalmessa on jo muutama näyttely esitelty. Museossa kannattaa poiketa. Ne, jotka ovat nähneet Zeppelin- ja Titanic- näytelyt, ovat olleet ihastuksissaan. Nyt esillä on olympia-aihetta painottuen talveen. Olvilla on kokoelmat niiden maiden postimerkeistä, joissa yhtiöllä on toimintaa eli Suomen lisäksi Baltian maat ja Valko-Venäjä.

Iisalmi on viehättävä pikkukaupunki Ylä-Savossa, jossa kannattaa poiketa varta vasten tai matkalla pohjoiseen. Varsinkin kesällä maisemat ovat kauniit. Järven rannalle panimosuku on tehtaansa rakentanut.

Näyttelyyn on koottu mukavia kokonaisuuksia ja alkuperäisiä palintoja ja dokumentteja. Filateliset kohteet ja talviliikuntaan liittyvät kortit ovat pääosin Pauli Ihamäen kokoelmista. Näyttelyn pystyttäjät ovat saaneet siitä näyttävän ja elävän kokonaisuuden. Savon postimerkikerhot siellä vierailevat ja kokoontuvatkin. Yhtiö on vankka filatelian tukija. Alan tuntemustakin riittää.

3.3.2014 paikalle oli kutsuttu urheilusuuruuksia. Juha Mieto juonsi tilaisuuden, jossa esiintyivät mm. Matti Nykänen ja Janne Ahonen. Vanhempaan punanuttuista Lahden Hiihtoseuran mäkikaartia edustivat mm. Veikko Kankkonen, Juhani Kärkinen ja Esa Klinga. Siinä tuli julki monenmoista muistoa. Aika moni heistä vanhemmista kertoi tallettaneensa kisamuistoja: kortteja ja merkkejä omilta kisa- matkoiltaan eli keräilijöitä ovat hekin.

**Pauli Ihamäki**

*Lahden hiihtoseuran ”punanutut”  
Matti Nykäsen kanssa.*



*Janne Ahonen oli suosittu.*



*Kisarekvisiittaa Olvin postimerkkimuseossa.*







Otteita Pauli Ihmäen talvikisakokoelmasta.

## Toijalan Postimerkkeilijät ry kohta 50-vuotias

Toijalan Postimerkkeilijät on Tavastforumin pienin kerho. Jäseniä on vain kymmenkunta, mutta enemistö on paikalla joka kokouksessa. Oikeusministeriö on hyväksynyt yhdistyksen merkittäväksi yhdistysrekisteriin 17.11.1965. Ensi vuonna tulee täyteen 50 vuotta, jota on tarkoitus juhlistaa kerhonäyttelyllä.

Aikaa on kulunut, eikä perustajia eikä pitkäaikaisia kantavia voimia ole juuri enää elossa. Nykyisistä aktiiveista monet ovat rinnakkaisjäseniä

muissa Kanta-Hämeen ja Pirkanmaan kerhoissa. Viimeinen virallinen muutוסilmoitus on tehty yhdistysrekisteriin 1993. Kerho toimii yhdistyslain mukaan, vaikka vain vuosikokouksesta laaditaan pöytäkirja ja jossa käsitellään sääntömääräiset asiat.

Yhdistys on järjestänyt näyttelyitä ja sen jäsenet omiaan. Kerhokokouksissa on ollut esillä hyvin tavaraa, joten kaikkien kokoelmat ovat täydentyneet. Yhdistyksen jäsenet ovat osallistuneet menestyksellä kansallisiin ja

kerhojen näyttelyihin. Hämeenlinnan, Valkeakosken, Lempäälän ja Tampereen kerhokokouksiin muuttamat jäsenistä osallistuvat säännöllisesti.

Yhdistyksen vuosikokouksessa 3.3.2014 valittiin puheenjohtajaksi Tomi Nieminen (tomi.nieminen@pp8.inet.fi) ja varapuheenjohtajaksi Ari Joensuu. Muut johtokunnan jäsenet ovat Veli Peltonen, Jouko Venho ja Pasi Tuominen.

**Pauli Ihmäki**

## Postimuseon kirjasto on nyt avoinna

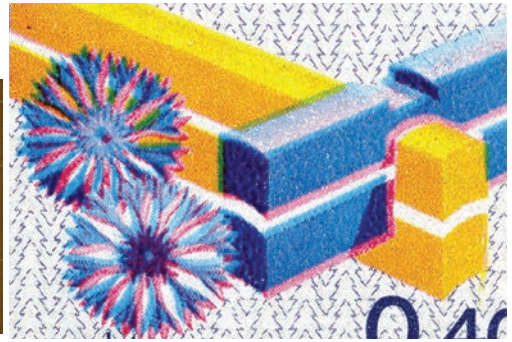
Kirjasto on nyt avoinna säännöllisesti kahtena päivänä viikossa, keskiviikkoisin klo 10–15 ja torstaisin klo 13–18 osoitteessa Lapintie 1, Tampere. Tervetuloa tutustumaan ja käyttämään kirjastoa sekä tietopalvelua. Osa suurista kokoelmistamme on nyt esillä kirjastossa, arkisto- ja varastoaineistoa noudamme tarvittaessa. Aineistohaun löydät kirjaston verkkosivuilta.

**Rudolf Koivu 25.4. lähtien**  
Postimuseo aloittaa näyttelytoimintansa Vapriikissa 25.4. avautuvalla teemanäyttelyllä Kuin silloin ennen – lasten elämää Rudolf Koivun kuvittamana. Näyttely kertoo lasten elämästä Suomessa 1900-luvun alkupuoliskolla. Esillä on taiteilija Rudolf Koivun alkuperäisiä töitä, postikortteja, aikakauden esineistöä ja filmi Rudolf

Koivun elämästä. Näyttely on esillä vuoden 2014 loppuun saakka.

Näyttelyn kuraattorina on toiminut taidehistorioitsija Tuula Karjalainen. Muut yhteistyökumppanit ovat: Amerin Kulttuurisäätiö, Lahden historiallinen museo, Ervo ja Raija Vesterinen sekä Leena Könönen.

## Havaintoja



Ohessa nähdään muutama havainto Suomalaisraivaajat Ruotsissa -merkistä (1967). Yllä on Timon Lijan merkkipari, jossa on värin siirtymä. Vieressä Virran Penan merkit, joista löytyy tilapäiset levyvirheet eli väriäikät oikeasta reunasta.



## Ahvenanmaan uutta



Ahvenanmaalainen taiteilija Joakim Saul suunnitelli **Nollatoleranssi-**hyväntekeväisyyspostimerkin, joka ilmestyi 11.4.2014. Vuonna 2013 käynnistyneen Nollatoleranssi-projekti työskentelee ennaltaehkäisevästi nuorten käyttämiä päihteitä vastaan. Nollatoleranssi-postimerkki eroaa muista ahvenanmaalaisista postimerkeistä, mikä herättää yhä enemmän huomiota tätä tärkeää aihetta kohtaan.

Europa-postimerkissä nähdään **Alie Lindbergin flyygeli**. Alie Lindberg Kastelholmasta oli nainen, joka menestyi 1800-luvun loppupuolella konserttipianistina Euroopan suurilla konserttilavoilla. Hän oli myös pianolegenda Franz Lisztin oppilas.

Tämän vuoden Europa-postimerkin aiheena on Alien flyygeli, joka on nykyään Ahvenanmaan museon omistuksessa. Merkki ilmestyy 8.5.2014.



Kesti muutamia viikkoja löytää täydellinen **varsankello** vuoden Sepac-postimerkkiin, sanoo valokuvaaja Andy Horner, joka vietti paljon aikaa ojassa kuvatakseen kasvin toivomassaan valossa. Sepac-merkki ilmestyy 8.5.2014.

Varsankello kuuluu kellokasvien sukuun, Campanula. Ahvenanmaalta sitä löytyy noin 15 lajia. Varsankellon varsi ja lehdet muistuttavat nokkosta. Sen ruotsinkielinen nimi onkin Näs-selklocka (Nokkoskello).

Ammi Krogiuksen kuvaamissa eläimissä on aina inhimillisiä ominaisuuksia mukana. Tämän vuoden **kesä-**

**postimerkissä** Ammi on kuvannut kissan, joka on onkimassa päivällistä. Kesäpostimerkki ilmestyy 31.5.2014.

Ahvenanmaan voimakas maailmalla tunnettu henkilö, voimannostaja **Kenta Sandvik**, koristaa ahvenanmaalaisista postimerkeistä (31.5.2014). Valokuvaaja Daniel Eriksson sai seurata Kentan harjoituksia kotikentällä.

Noin 20 vuotta sitten Kenneth ”Kenta” Sandvik hiipi salaa ensimmäistä kertaa kuntosalille. Nykyään hän osallistuu 8-10 kilpailuun vuosittain. Hänellä on seitsemän MM- ja kuusi EM-mitalia hyllyllä kotona. Hänet on valittu International Powerlifting Federations Hall of Famen jäseneksi.

Kenta Sandvik työskentelee arkisin Posten Ålandissa. Siksi Ahvenanmaa voikin kerskua, että mitä todennäköisimmin sen palveluksessa on maailman vahvin postiljooni.





# Tavastforum-kerhojen yhteystiedot

Arvoisa keräilijä! Mikäli keräät postimerkkejä, postileimoja, erikoisleimoja, postikortteja, ensipäivän kuoria, jotain aihetta tai jotain maata tai jotain muuta alaan liittyvää, tervetuloa Suomen Filatelistiliiton jäsenkerhojen toimintaan: ota rohkeasti yhteyttä kerhojen yhteyshenkilöihin. Kerhot kokoontuvat säännöllisesti, kokoukset ovat mukavia, niissä voit tehdä edullisia hankintoja tai päästä vaihtokappaleistasi eroon.

Kokousten ja muun ohjelman päivämäärät ovat kerhojen yhteisen Tavastforum-lehden kerhosivulla ja tapahtumakalenterissa. Ohessa Tavastforum-lehteä julkaisevien kerhojen yhteystiedot: puhelinnumero ja/tai sähköpostiosoite.

## Forssan Filatelistikerho

Puheenjohtaja Kari Tapola, 040 503 5675,

[kari.tapola@skystar.fi](mailto:kari.tapola@skystar.fi)

Varapuheenjohtaja Olli Saarinen, [ollisaarinen@elisanet.fi](mailto:ollisaarinen@elisanet.fi)

Sihteeri/jäsenasiat Jukka Kivistö, 050 650 11,

[kippari@surffi.net](mailto:kippari@surffi.net)

## Hyvinkään Postimerkkikerho

Puheenjohtaja Jari Lärka, 040 525 2162,

[jari.larka@vantaa.fi](mailto:jari.larka@vantaa.fi)

Varapuheenjohtaja Antti Heinonsalo, 0400 709 912,

[antti@ah-hifisystems.fi](mailto:antti@ah-hifisystems.fi)

Sihteeri/jäsenasiat Kimmo Matinlassi, 040 755 3711,

[kimmo.matinlassi@altiacorporation.com](mailto:kimmo.matinlassi@altiacorporation.com)

## Hämeenlinnan Postimerkkikerho

Puheenjohtaja Olli Aalto, 041 506 2925,

[olli.canyon@gmain.com](mailto:olli.canyon@gmain.com)

Sihteeri Kari Kontiokoski, 050 573 9360,

[kari.kontiokoski@kolumbus.fi](mailto:kari.kontiokoski@kolumbus.fi)

Kerhomestari Kalle Pispala 040 724 7329,

[kalle.pispala@luukku.com](mailto:kalle.pispala@luukku.com)

## Janakkalan Postimerkkikerho

Puheenjohtaja Esko Tapaila, 050 326 7778,

[etapaila@hotmail.com](mailto:etapaila@hotmail.com)

Varapuheenjohtaja Raija Takamäki, 050 347 9682,

[raija.takamaki@armas.fi](mailto:raija.takamaki@armas.fi)

Sihteeri Seppo Tossavainen, 045 258 6288,

[seppo.tossavainen@suomi24.fi](mailto:seppo.tossavainen@suomi24.fi)

## Riihimäen Postimerkkeilijät

Puheenjohtaja Kari Lindholm, 020 700 3773,

[kari.lindholm65@luukku.com](mailto:kari.lindholm65@luukku.com)

Varapuheenjohtaja Veikko Itkonen, 040 705 3158,

[veikkoitkonen70@gmail.com](mailto:veikkoitkonen70@gmail.com)

Kerhon yhteyshenkilö

Markku Koivuniemi 040 723 5562

## Toijalan Postimerkkeilijät

Puheenjohtaja Tomi Nieminen

[tomi.nieminen@pp8.inet.fi](mailto:tomi.nieminen@pp8.inet.fi)

Varapuheenjohtaja Ari Joensivu

## Valkeakosken Filatelistit

Puheenjohtaja Heikki Heino, 040 779 8416

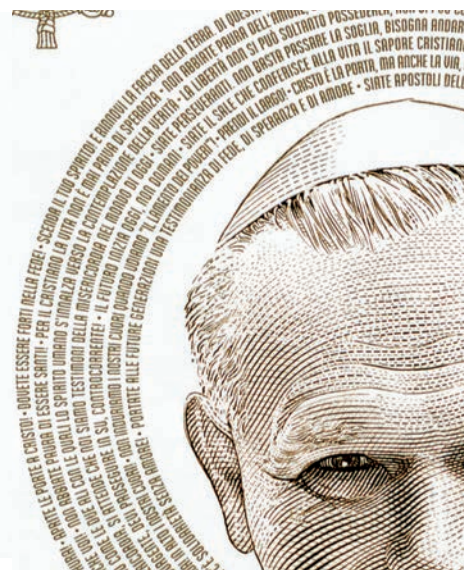
Sihteeri Kari Peltola, 0400 697 998,

[isannointipeltola@pp.inet.fi](mailto:isannointipeltola@pp.inet.fi)

## Hieno kaiverrustyö

Vatikaanissa ja Puolassa ilmestyi 21.3.2014 yksimerkkinen pienoisarkki paavi Johannes Paavali II:n kanonisoinnista. Itse asiassa pienoisarkkeja ilmestyi kaksi, sama kuva offsetina ja kaiverrusmerkkinä. Kyseinen paavihan oli alkuaan puolalainen, niin on myös merkin kaivertaja Piotr Naszarkowski, joka on työskennellyt jo vuosia Ruotsissa.

Ohessa nähdään pienoisarkkia 1/1-koossa ja suurennettuna osa siitä. Paavin sädekehän muodostaa kuusi tekstiriviä.





Itella Green

Vakuutuksen myöntää Pohjoja Vakuutus Oy.

SAISIKO OLLA  
VAKUUTUS,  
JOKA EI LOPU SILLOIN  
kun **VAIVAT**  
ALKAVAT?

Ottaa hyvinvointisi  
ELÄMÄSI VAKUUTUS  
henkilökohtaisesti

Elämäsi vakuutus on uudenlainen henkilövakuuttamisen kokonaisuus, joka turvaa jo ennen syntymää ja jatkuu jopa 100 vuoteen asti. Ja kaikenlaista se sinä aikana kattaa: matkustelun, sairastamisen, toipumisen, kuntoilun. Testaa, millainen sinun elämäsi vakuutus olisi:

[www.op.fi/kuntotesti](http://www.op.fi/kuntotesti)

Yhdessä hyvä tulee.

ETELÄ-HÄMEEN  
Osuuspankki

